

Byłam wtedy w MOSKWIE

NIEDZIELA

Proletariusze wszystkich krajów łączcie się!

★ A
Gazeta BIAŁOSTOCKA

ORGAN KW POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

Nr 261 (1914) 2-3. XI. 1957 r. Cena 40 gr.

Wiadomości dnia

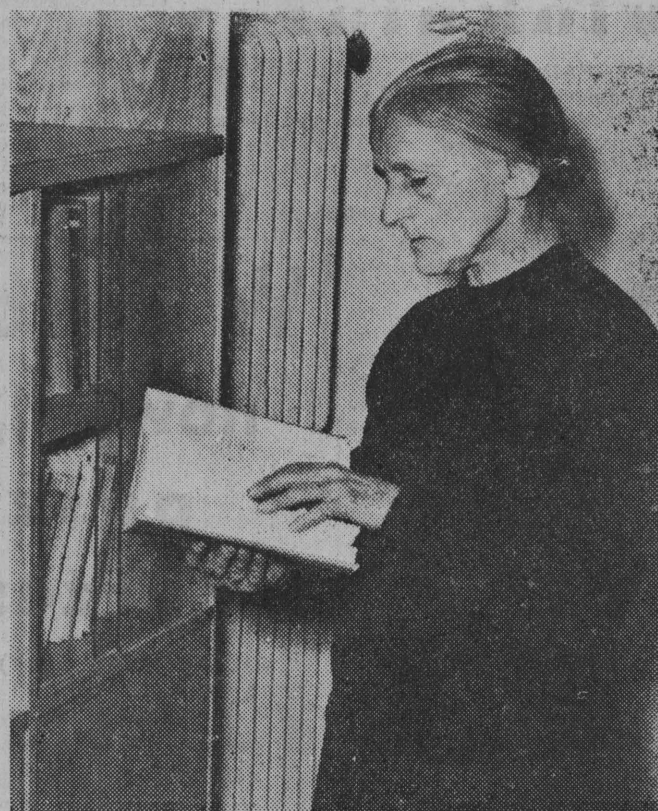
W Poznaniu rozpoczął się Międzynarodowy Konkurs Lutniczy

POZNAŃ (PAP) 1. 11.

1 bm. w salach Muzeum Instrumentów Muzycznych w Poznaniu rozpoczął się pierwszy w Polsce Międzynarodowy Konkurs Lutniczy.

Na konkurs nadesłano 127 instrumentów, wykonanych przez artystów - lutników z 17 krajów. Najwięcej skrzypiec nadesłali lutnicy Belgii, Czechosłowacji, Włoch, ZSRR i Polski.

W pierwszym etapie konkursu, który potrwa do 5 bm. jury oceni nadesłane instrumenty pod względem budowy i przydatności do gry. W drugim etapie konkursu trzech skrzypków - M. Gizelski, H. Palulis i S. Statkiewicz wystąpi przed jury i publicznością wykonując specjalne teksty muzyczne na konkursowych instrumentach, co umożliwi członkom jury dokonanie oceny ich brzmienia. Drugi etap konkursu trwać będzie prawdopodobnie od 7 do 10 bm.

Teodora Próchniakowa.

EMIGRACJI przebywający w 1917 roku we Francji z niedowierzaniem przyjmowali wiadomości o rozwoju wypadków w Rosji. Wydawało się nam niewiarygodne, że w lutym obalono carat. Rewolucja, którą przygotowaliśmy tak długo i na którą czekaliśmy z niezachwianą pewnością, gdy nadeszła, wydawała się nam nieprawdopodobna. Wiadomości otrzymywaliśmy zresztą z ogromnym opóźnieniem. Upewniła mnie o realności zmian w Rosji depesza, którą otrzymałam od męża, Edwarda Próchniaka (pseudonim „Sewer”), że jest wolny. Dowiedziałam się już później, że robotnicy szturmem zdobyli więzienie Butyrki i otworzywszy cele politycznych wynieśli ich na rękach do samochodów, a potem nakarmili i otoczyli opieką. Dla więźniów, dla dzieci i dla chorych w szpitalach, mimo powszechnego głodu, nie zabrakło chleba. Mąż mój siedział w Butyrkach 5 lat (przedtem uciekł już raz z dożywotniego osiedlenia). Po raz drugi a-

resztowany był w Łodzi w 1912 roku i przez sąd w Warszawie skazany za działalność rewolucyjną na 8 lat katorgi. Był to dla nas ciężki okres. Mąż siedział w więzieniu w Moskwie, ja byłam na emigracji we Francji. Odpowiedź na list przychodziła po roku.

TERAZ, po pięciu latach, mogliśmy wreszcie być razem. Jednakże policja rosyjska, wykonując polecenia rządu Kiereńskiego, stwarzała bolszewikom wielkie trudności w powrocie do Rosji. Mieńszewicy, eserowcy i członkowie innych ugrupowań ugodowych z łatwością otrzymywali zezwolenia na wyjazd, bolszewicy, którzy byli zorganizowani w Paryżu w osobną frakcję, musieli czekać miesiącami na takie zezwolenie. Wreszcie, w maju 1917 roku mogliśmy jechać. Podróż nie była łatwa. Na kontynencie trwała wojna. Trzeba było najpierw przez Kanał przeostać się do Anglii, potem ładem aż na północ Szkocji, znów okrętem do Bergen w Norwegii i stąd przez Szwecję, Finlandię do Piotrogradu i dalej do Moskwy. Byliśmy na miejscu 21 czerwca.

● Ciąg dalszy na str. 3

Widok z Placu Czerwonego.

Z rozwoju białostockiego rzemiosła NA DRODZE PRZEMIAN

Mija rok od Październikowej Odnowy. Wiele dziedzin naszego życia uległo od tego czasu radykalnej zmianie. Zmiany nie ominęły również rzemiosła. Są one nawet wyraźniejsze i bardziej widoczne niż w innych gałęziach gospodarki narodowej.

W warunkach kiedy poważnemu zwiększeniu uległo za-

potrzebowanie na masę towarową i usługi ze strony ludności, rozwój rzemiosła nabiera pierwszorzędного znaczenia. Byłoby jednak poważnym uproszczeniem, gdybyśmy tylko w tym widzieli zalety i korzyści płynące z rozwoju rzemiosła. Nie zapominajmy również, że zwiększenie ilości zakładów rzemieślniczych wpływa korzystnie na tak potrzebną aktywizację gospodarczą terenu, zwiększa zatrudnienie ludności, szkoli nowych fachowców.

Z korzyścią dla gospodarki

Rozwój rzemiosła na Białostocczyźnie miał po Październiku bardzo burzliwy charakter. Dużo warsztatów rzemieślniczych powstało już w IV kwartale 1956 r., najbardziej jednak ożywionym okresem był I kwartał br. W ciągu trzech miesięcy tego kwartału powstało 860 nowych warsztatów rzemieślniczych, powodując wzrost zatrudnienia o 922 osoby.

Dane te wskazują na to, że na terenie naszego województwa powstawało przeciętnie w I kwartale br. 10 nowych zakładów rzemieślniczych dziennie, ponad 10 osób dziennie przechodziło do pracy w rzemiosło.

Najlepszym jednak potwierdzeniem zmiany naszej polityki w stosunku do rzemiosła mogą być niżej podane cyfry dotyczące województwa białostockiego:

Rok	Liczba zakładów rzemieślniczych	Liczba zatrudnionych w rzemiosle
1954	2 737	2 983
1955	3 241	3 565
1956	3 810	4 242
1957*)	5 073	5 707

*) Dane tylko za trzy kwartały 1957 r.

Fakt, że w ciągu tylko 9 miesięcy br. powstały 1 263 nowe zakłady rzemieślnicze, zwiększając tym samym zatrudnienie w rzemiosle o 1 465 osób, jest bez precedensu, gdyż takiej dynamiki wzrostu nie widzimy nawet w okresie bezpośredniego powojennym (1946-49) kiedy przecież ten rozwój był bardzo szybki.

Tak szybki rozwój rzemiosła świadczy z jednej strony o zapotrzebowaniu społecznym na jego usługi i produkcję, z drugiej strony na poważne możliwości zatrudnienia w tej dziedzinie.

Rozwój rzemiosła obejmuje swym zasięgiem nie tylko miasto ale i wieś. Blisko połowa nowopowstałych zakładów ulokowana jest na wsi. Jest to niewątpliwie wyraz aktywizacji gospodarczej wsi.

Na uwagę zasługuje wielokierunkowy pod względem branżowym rozwój rzemiosła. Najwięcej zakładów rzemieślniczych mamy w branży metalowej (kowalstwo, ślusarstwo, blacharstwo) - ponad 1 500 zakładów. Branża włókiennicza (krawiectwo, bielizniarstwo, czapnictwo, farbiarstwo, powroźnictwo) - ponad 1 300 zakładów. Branża skórzana (szewstwo, rymarstwo, kuśnierstwo) - ponad 900 zakładów. Branża drewna (stolarstwo, kołodziejstwo, bednarstwo)

● Ciąg dalszy na str. 4

„BIERIOZKE” zobaczymy w Białymstoku

4 listopada przybędzie do Polski, znany już w Polsce znakomity zespół radziecki „Bieriozka”. Da on szereg występów w różnych miastach naszego kraju. Zobaczymy około 20 tańców i korowodów tanecznych.

CAF

DALEKO od Salskich Stepów

Adela Narewska czytała „Chłopca z Salskich Stepów”. Poznała w powieści siebie i swoją wiarę — partr artykuł na str. 3

Uczestnicy Rewolucji Październikowej u łódzkich włóknarzy

ŁÓDŹ (PAP) 1. 11.
W dniach 31 października i 1 bm. przebywała w gościnie u włóknarzy łódzkiej delegacja uczestników Wielkiej Rewolucji Październikowej w osobach: członek KC KPZR — prof. M. B. Mitin, A. I. Bielnic, O. A. Bielowa oraz M. I. Gubelman.

W drugim dniu swego pobytu w Łodzi starzy działacze KPZR zwiedzili Łódzkie Zakłady Włókien Sztucznych, gdzie byli niezwykle serdecznie przyjmowani przez załogę. Goście radzieccy zwiedzili ponadto nowo budującą się halę sportową oraz stare miasto, interesując się żywą postaciami przy budowie nowoczesnego obiektu sportowego i nowej dzielnicy mieszkaniowej.

Członkowie delegacji złożyli w Parku Paniatowskiego gościnne kwiaty przed pomnikiem żołnierzy radzieckich poległych w walkach o wyzwolenie Łodzi.

W godzinach popołudniowych delegacja KPZR zwiedziła muzeum w Nieborowie. Prow. Łowicz, skąd udala się w dalszą drogę do Poznania.

Delegacja rządowa Unii Burmańskiej w Krakowie i Nowej Hucie

KRAKÓW (PAP) 1. 11.

W dniu 1 bm. w godzinach porannych przybyła z Warszawy do Krakowa, bawiąc w Polsce na zaproszenie rządu PRL delegacja rządowa Unii Burmańskiej na czele z wicepremierem U-Kyaw-Nyein. Delegacji towarzyszą też strony polskiej: wice-

wysokiej automatyzacji produkcji produkcyjnych kombinatu.

Handlu Zagranicznego — F. Modrzewski, wiceminister Przemysłu Ciężkiego — E. Kałm, przewodniczący Sejmowej Komisji Handlu Zagranicznego, poseł prof. Z. Nowakowski, dyr. departamentu w MSZ — E. Słuczkański oraz dyr. departamentu MSZ — A. Kruczkowski.

Wysiadając na dworc głównym w Krakowie delegację powitali: wiceprzewodniczący Rady Narodowej m. Krakowa — E. Góra i J. Garlicki oraz przedstawiciele krakowskiego środowiska kulturalnego.

Przed południem członkowie delegacji udali się samochodem do Nowej Huty i kombinatu metalurgicznego im. Lenina. W czasie pobytu w kombinacie im. Lenina goście żywo interesowali się historią budowy huty, jej obecnymi wynikami ekonomicznymi i wielkością produkcji, wyrażając jednocześnie podziw dla doskonałego rozplanowania obiektów.

Gen. Amer w Moskwie

MOSKWA (PAP) 1. 11.

W płaszczyźnie politycznej na zaproszenie ministra obrony ZSRR marszałka Zwi. K. Radzieckiego Rodiona M. Nowikowa, minister spraw wojskowych Egipcu gen. Abdul Hakim Amr z grupą generałów i oficerów armii egipskiej.

Najmłodsze dziecko „URSUSA“ zdało egzamin

WARSZAWA (PAP) 1. 11.

Przed kilku dniami, prototyp 25-konnego ciłnika skonstruowanego w Zakładach Mechanicznych „Ursus”, przeszedł w Instytucie Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa w Kłuszkach pod Warszawą szereg prób. M. in. przeprowadzono próby sprawności i siły tego ciłnika na różnych gruntach — ściernisku, betonie, ziemi ornej itp. Z wszystkich tych doświadczeń ciłnik wyszedł „obronną ręką”. W czasie badań konstruktorzy zauważyli co prawda kilka usterek, lecz były one wynikiem nieidealnej konstrukcji, a nie prostu niewłaściwego wykonania niektórych części. Usterki te zostały na miejscu usunięte.

W listopadzie nowy „sputnik“ poszybuje w przestrzeni

BUDAPESZT (PAP) 1. 11.

Czy z okazji 40 rocznicy Rewolucji Październikowej Związek Radziecki wy-

strzeli nowego satelitę Ziemi? — Takie pytanie zadał mśkowski korespondent dziennika „Nepakarat” wiceprezosa Rady Astronomicznej przy Akademii Nauk ZSRR prof. Kukarkinowi.

Uczony radziecki oświadczył, że drugi sztuczny księżyc zostanie wypuszczony w listopadzie, nie podając jednak dokładnej daty.

Prof. Kukarkin do-

dał, że nie jest to wy-

kluczowe, iż wkrótce

wystrzelona zostanie

pierwsza rakietą w

kierunku księżyca.

Prof. Toeplitz wybrany ponownie przewodniczącym FIAF

WARSZAWA (PAP) 1. 11.

W Antibes k/Nieci zakończył obrady XIII Kongres Międzynarodowej Federacji Archiwów Filmowych (FIAF). Przewodniczącym federacji wybrany został ponownie polski historyk i teoretyk filmu prof. Jerzy Toeplitz. Funkcję tę pełnił prof. Toeplitz nieprzerwanie już od 11 lat.

W tegorocznym kongresie federacji brali udział przedstawiciele filmotek z 25 krajów.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

zjazdu, prof. Toeplitz

nieprzerwanie już od 11

lat.

W Warszawie, w czasie

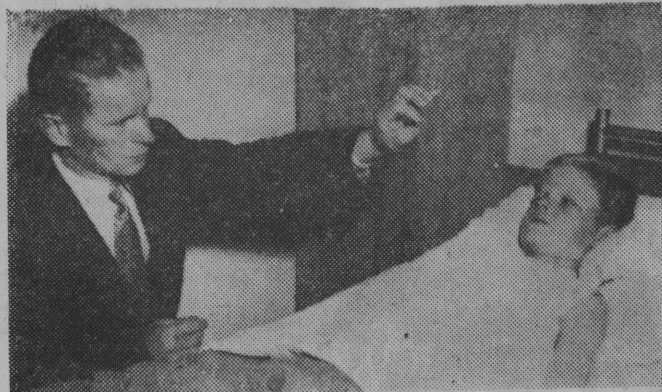
Włodzimierz Majakowski

O plugastwie

Chwała, chwała, chwała bohaterom!
Zresztą każdy ich sprawiedliwie nazwie.
Dziś inny temat wybieram,
porozmawiam o plugastwie.
Uczyszli się burze rewolucyjnych serc,
wiry radzieckie już rzęsa porastać zaczyna.
I wyłaził spoza pleców RSFR
ryj mieszczanina.
(Nie schwyta mnie za słowo,
nie ubliżam mieszkańcom miast.
Zapisanym w mieszczanśkim stanie
bez różnicy klas i warstw —
uszanowanie).
Z wszystkich niechętnych rosyjskich
wyrażeń,
z dniem, gdy radziecka zrodziła się władza,
spłynęła na przedce zmieniając,
aby się na wszystkie urzędy powsadzać.
Pięć lat cierpliwie siedzeniem gniotąc
tyłki, jak potężne bidety,
cicho jak trusia,
żyją i dotąd.
Uwili przytulne sypanie i gabinety.
A wiczorem
gnilek
do żony
wdebniając wprawki w pianino,
niedługo samowarem rozmazany
mówi:
„Towarzysko Nino!
Dodatek świateczny —
dwadzieścia cztery tysiączki.
Według taryfy.
Ech, morowol!
Spraw sobie
galifę jak Pacyfik,
będę ze spodni
wystawał
ratą koronową”.
A Nina:
„I mnie do sukni emblematy.
Bez sierpa i młota nie pokażesz się
w świecie.”

W czym
będę dziś paradować
na tym
balu w Rewjowosiewie?!”
Czerwona ramka.
Marks na ścianie.
Kot się odiera o „Izwestia” stare.
A spod sufitu
piszczy nieustannie
rozwydrzony kanarek.
Marks ze ściany patrzył, patrzył...
Aż nagle
wykrzyknął się strasznie
i jak nie wrzasnie:
„Omotały rewolucję filisterstwa przede,
filisterstwo groźniejsze niż Wrangel
nad karkiem.”
Łebki kanarkom ukurcie
czym przedej —
izby komunizmu
nie zatłukły kanarki”.

Kula wyjęta z serca

10-letni chłopczyk fiński Yrjo Heikkinen w czasie zabawy z 16-letnim kolegą został przez niego postrzelony. Zręczny ojciec sprzątał rany i poł swego gospodarstwa, by zdobyć pieniądze na ratowanie dziecka. Dwie operacje przeprowadzone w kraju nie powiodły się. Heikkinen polecił z synkiem do Szwecji, do słynnego prof. Crawforda, który, dopiero podczas drugiej operacji, usunął kulę z serca chłopaka. CAE

Rysunki skalne w grocie Magura

Wśród licznych w Bulgarii groty, które skupiają uwagę bulgarskich i zagranicznych uczyńnych oraz miłośników uczyńnych, szczególnie zainteresowanie budzi grotę Magura. Znajdujące się wśród najwyższych pasm górskich (około Belogradzkiej) „wejście do tej grotki, której długość wynosi ponad kilometr, jest ledwo widoczne. W jej wnętrzu znajdują się obszerne sale ozdobione przepysznie stalaktytami. Ale grotę słynie przede wszystkim oryginalnymi rysunkami skalnymi, wykonanych rylcem na ścianach groty, na wysokości około metra od obecnego poziomu jej dna.

Niektóre rysunki przedstawiają kobiety z wzniesionymi do góry rękami, w niezbyt długich, wąskich sukniach bez jakiegokolwiek fałdu. Mężczyźni są nagi, ubrani w łuki. Obok nich widnieją psy myśliwskie, tropiące zwierzę — jelenie, sarny.

Rysunki człowieka jaskiniowego odkryte w Grocie Magura.

ny, plectwo wodne — częściej spotykane w pobliskiej okolicy.

W kompozycji rysunków brak jest proporcji: kobiety są znacznie wyższe od mężczyzn, a ptaki — przerastają niemal samych myśliwych. Wysokość figur wynosi od 20 do 60 cm.

Trudne jest określić z całą pewnością, kiedy powstały te rysunki. Ale fakt, że wokół niektórych scen widnieją napisy rysunkowe, skłania do wniosku, iż rysunki te pochodzą z czasów przed panowaniem Rzymian. Najbardziej prawdopodobna jest hipoteza, że są one dziełem Rzymian z pierwszych wieków formowania się plemion tracieli. Podobne figury spotykane są również jako ozdoby na naczyńach glinianych grobowców na Węgrzech i w zalewanych do tego samego okresu. Styl rysunków jest bardzo zbliżony do geometrycznego stylu panującego w Grecji w IX—VII wieku p.n.e.

Można przypuszczać, że grotę służyła jako świątynia. Większość scen obrzędowych

Młodzieżowy Zespół Białoruski w Białymstoku

Powstałe w ubiegłym roku Białoruskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne w Białymstoku rozwija coraz szerszą działalność.

Przy Zarządzie Głównym Towarzystwa istnieje kilkunastoosobowy zespół taneczny oraz 60-osobowy chór.

NA ZDJĘCIU: „Polka” wykonaniu zespołu.

NA ZDJĘCIU: czardasz wykonaniu zespołu.

NA ZDJĘCIU: taniec białoruski „Lewonich”. CAE — fot. Uchymiak

NA ZDJĘCIU: taniec białoruski „Lenok”.

Rysunki człowieka jaskiniowego odkryte w Grocie Magura.

była prawdopodobnie związana ze świętem urodzaju, podobnie jak sceny bachanali przedstawiające satyrę lub pana z bachantkami.

MIKOŁAJ DZAMBASOW
współpracownik naukowy
Bulgarskiej Akademii Nauk

Z rozwoju białostockiego rzemiosła NA DRODZE PRZEMIAN

Ciąg dalszy ze str. 1

— blisko 500 zakładów. Oprócz tego powstały także zakłady jak kamieniarskie, piekarnicze, cukiernicze, krawieckie i inne. Ten różnorodny rozwój rzemiosła winien przynieść niewątpliwie korzyści dla gospodarki województwa.

Problemy surowcowe

Omawiając problematykę rzemiosła, trzeba koniecznie wspomnieć o kilku niezmiernie istotnych sprawach z nim związanych. Jedną z nich jest sprawa zaopatrzenia rzemiosła w surowce i półfabrykaty. Wskazując państwa idący w tym kierunku jest obojętne.

W tym roku przydzielono prawie dwa razy więcej skóry twardziej (28 ton) niż w ubiegłym roku, blisko trzy razy więcej skóry miękkiej (3.330 m²), prawie dwa razy więcej wyrobów hutniczych (236 ton), dwa razy więcej cegły, cegieł oraz więcej polewy itd. itd.

Ostatnio wydane zostało zarządzenie, które rozszerza krąg zakładów, rzemieślni-

skich przydzielając surowców, przewidując na skutek interwencji Izby Rzemieślniczej. W ramach dodatkowego przydziału białostocki rzemieślnik otrzymał: 220 ton koks, 100 ton cementu, 3 tony skóry twardziej, 2.100 m² skóry miękkiej. Oprócz tego na IV kwartał br. przydzielono dodatkowo 5 importu (z Jugosławii i Szwecji) około 2 ton skóry twardziej i 51 m² skóry miękkiej.

Trzeba nadmienić, że w tym roku przyniesiono rzemiosłu wiele artykułów, które w ubiegłym roku nie były w ogóle przydzielane. Na przykład: przędza wełniana, bawełniana, włosie, materiały meblowe, motorki elektryczne itd.

Nie świadczy to, że obecne przydziały już w pełni zaspokajają potrzeby rzemiosła. Zaopatrzenie się zwiększyło, ale zwiększyła się również poważna ilość zakładów rzemieślniczych. Rzemiosło odczuwa w dalszym ciągu braki węgla, szkła, cementu, polewy, artykułów elektrotechnicznych itp.

Ostatnio wydane zostało zarządzenie, które rozszerza krąg zakładów, rzemieślni-

skich w surowce wykazała Izba Rzemieślnicza. Nawiązanie bezpośrednie kontakty z niektórymi zakładami społecznymi, otrzymujemy bezpośrednio od nich odpady surowcowe. Odpady surowcowe dostarczają: Białostockie Zakłady Garbarskie (w tym roku przekazały blisko 2 tony odpadów skóranych), „A” Bryka Sklepek i Fabryka Polewy. Istnieją jednak w dalszym ciągu duże możliwości nawiązania jeszcze ściślejszej współpracy z przemysłem leśnym i hutniczym. Z tego godziłoby to trudności surowcowe rzemiosła.

Poważne osiągnięcia ma w tym roku rzemiosło w podnoszeniu kwalifikacji swoich pracowników. W bieżącym roku Zakład Doskonalenia Rzemiosła zorganizował w każdym mieście powiatowym kursy rzemieślnicze. Razem przeprowadzono 16 takich kursów, w których wzięło udział ponad 400 osób.

Wielki rozwój widzi się również w szkoleniu młodego i rybnego w rzemiosle. Ilość zawartych umów o naukę rzemiosła wygląda w porównaniu z latami poprzednimi: w 1953 r. — 94 umowy, w 1954 r. — 105, w 1955 r. — 158, w 1956 r. — 208, a w I półroczu 1957 r. już 238 umów. Na dzień 30 czerwca 1957 r. liczyło się uczniów w 15 zakładach rzemieślniczych.

Cenną inicjatywą w trudnej sprawie zaopatrzenia rzemiosła

W 75-lecie urodzin Jakuba Kołasa

Wielki Białorusin

NA Białorusi ród Mickiewiczów rozmnożył się i rozsiadł po licznych dworach, dworach, zaściankach i wiejskich chatach. W takiej to chatce należącej do jednego z Mickiewiczów, gajowego ordynacji nieświeżkiej, urodził się 3 listopada 1882 r. chłopak, któremu dano na imię Konstanty. Drugie imię oraz nazwisko, pod którym zasłynął w historii swego kraju i jego literatury, przybrał będąc młodzieńcem, kiedy to począł „dusić Centaur”. A do poezji rwał się niemal w kolebce.

„Skończył młody Kasiu — pisał jego biograf M. Łudzin — po długich wahanach odczytał ojców swemu wiersz — ojciec, gajowy kłosa Radziwiłła, wysłuchał go i zamyślił się, po czym zapytał: — Czyś to sam napisał? — Sam odpisał chłopiec.”

Stary Mickiewicz uśmiechnął się i dał synowi srebrnego rubla. Był to pierwszy występ literacki i pierwsze honorarium autorskie młodego Konstantego Mickiewicza, obecnie narodowego poety BSRN, znanego pod nazwiskiem Jakuba Kołasa.

Uczeń seminarium nauczycielskiego w Nieświeżu, nauczyciel wiejski na Polesiu, działacz rewolucyjny w 1905 r., wiezień skazany przez carat na trzyletni pobyt w twierdzy mińskiej, był autorem wierszy i opowiadań drukowanych w gazetach białoruskich przed pierwszą wojną światową oraz zbioru poetyckiego „Pieśni żalby”, którego pojawienie się Maksym Gorki powitał tymi słowami: „Na Białorusi jest dwóch poetów — Jakub Kołas i Janka Kupała”.

Po wybuchu Rewolucji Październikowej Kołas konczy rozpoczął w miastach mińskiej twierdzy poemat „Nowa Ziemia”, uznany za arcydzieło literatury białoruskiej. Rewolucja Październikowa pasuje ludowego poetę Białorusi na jej poełę narodowego. Kołas przeszedł być pieśnią jedynie niedoli swego ludu. Przydziewa tożę oskarżyciela dawnego porządku społecznego i występuje jako bojownik otwierającego się przed narodem białoruskim nowego życia.

Stara, uboga moja wioska, calaś w łachmanach, pełna słów, ciemność panuje w twoim domu, a ty się wahasz w dniu oddana niepotrzebnym troskom. Spójrz przed siebie ostrym wzrokiem, poranek dziś niech przed nim wstanie, powitał nowych dni światła i idź maszyną na spotkanie, ale gromada, twardej krokmi!

A. CZERMIŃSKI

legły podatek wynosił 42 tys. zł. A oto inny fakt. Antoni Krywicki, który prowadził wyrob i sprzedaż galanterii skóranej, ukrył obroty w ciągu miesiąca br. z transakcji zawartych z jednostkami handlu spożywczego na sumę 316 tys. zł. Zaległy podatek wynosił 30 tys. zł. Podobnie Stanisław Krywicki, właściciel zakładu wyrobów i sprzedaży toreb damskich, ukrył obroty na sumę 345 tys. zł. Zaległy podatek wynosił 53 tys. zł.

Gdzie są prawa są też obowiązki

Tak często jest, że na czystym nurcie przemian osiada brudna plama. Nie ominiło to również rzemiosła. Niektórzy krawcy w Bielsku zawyżali ceny za swoje usługi. Podobne wypadki miały miejsce w Białymstoku. Przekraczanie cen ustalonych przez Wojewódzką Komisję Cen występuje również w innych branżach. Bije to po kieszeni klienta, na co społeczeństwo nie może się zgodzić.

Ostatnio zanotowano również szereg przykrych wypadków oszustw względem państwa. Rzecz polega na tym, że pod szyldem rzemieślnika prowadzi się przedsiębiorstwa na szerszą skalę, którego absolutnie nie można nazwać zakładem rzemieślniczym. Karta rejestracyjna służy jedynie po to, żeby mieć firmę i płacić niski, zryczałtowany podatek.

Ażby nie być gołosłownym podajmy kilka przykładów. W Białymstoku, wykupił kartę rejestracyjną na wykonanie zawodu cieślińskiego. W rzeczywistości prowadził przedsiębiorstwo budowy dróg leśnych zatrudniając w pewnym okresie czasu nawet 10 pracowników i korzystając z innych przywilejów przedsiębiorstwa (np. przykład POM-u w Narwi). Zakładach rzemieślniczych

W tym wierszu „Do starej wioski” (przekład K. A. Jaworskiego) Kołas nie przedstawia darczy uczuciem odchodzącego życia wskazuje równocześnie na otwierające się przed ludem białoruskim perspektywy.

Kołas pragnie dla nowej wsi białoruskiej — jak i dla wszystkich wsi i miast całego świata — jak najlepszych warunków życia i możliwości spokojnej pracy. W namietnych, pełnych gniewu słowach wypowiada „wojną wojnie”, próbując swych sił jako dramaturg. Bo „próżna nie była obca mu już od dawna. Jego trylogia („W poleskiej głuszy”), opisująca dzieje białoruskiego ludu i białoruskiej inteligencji ludowej, ukazanej przez pryzmat wiejskiego nauczyciela Łobanowicza, bohatera powieści oraz powieści „Trasawisko” — o partyzanckich walkach na Białorusi w okresie wojny domowej — zyskały mu zasłużone uznanie i sławę. Podczas ostatniej zaś wojny jego pióremie odeszły — wiersze do narodu, zagrzewające do walki z wrogiem i literacka twórczość partyzancka zyskały mu uznanie i miłość całej Białorusi.

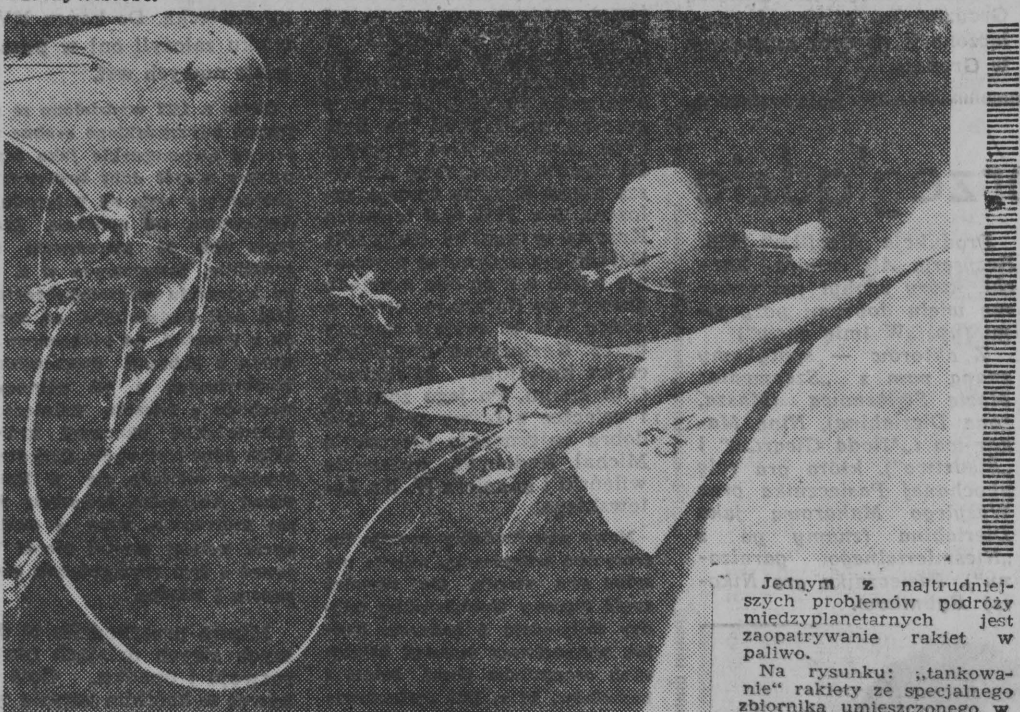
Wyrosły na ziemi białoruskiej i zrodzony z jej ludu. Jakub Kołas podkreślał stałą swą przyjaźń i przywiązanie do bratniego narodu polskiego. W liście „Do przyjaciół Polaków” pisze:

„Jesteśmy szczęśliwi, że na wsi białoruskiej ujrzał światło dzienne geniusz narodu polskiego Adam Mickiewicz, że z młodziem Nowogrodzkiem czepał natchnienie dla swoich dzieł. Wielki ten poeta jest nam szczególnie bliski, gdyż w utworach swoich odzwierciedla dąsłość narodu do wyzwolenia, do wolności, do nowego życia”.

A. CZERMIŃSKI

FANTAZJA Staje się Rzeczywistością

Wystąpienie radzieckiego „spuśnika” pobudziło uczyń całego świata do wzmocnienia badań nad problemem lotów kosmicznych. Czasopisma techniczne i gazety przynoszą coraz to nowe publikacje na temat: zwiastujące, że w najbliższym czasie ludzie przystąpią do podróży kosmicznych, które już w niedalekiej przyszłości rozpoczną loty w międzygwiazdnych przestrzeniach. Ile w tych rysunkach fantazji, a ile naukowej obliczeń — trudno powiedzieć. Jedno jest pewne: najsmielszą fantazją nauka ludzka potrafi dziś przekształcić w rzeczywistość.

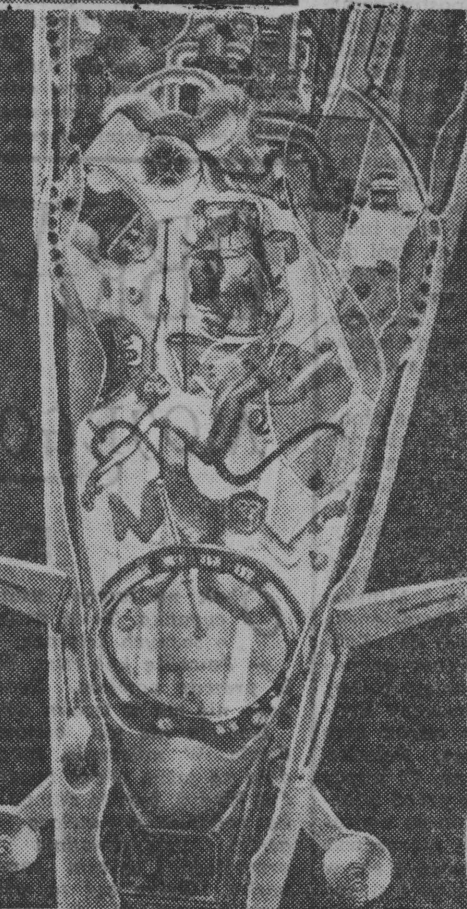

Jednym z najtrudniejszych problemów podróży międzyplanetarnych jest zaopatrywanie rakiet w paliwo. Na rysunku: „atankowanie” rakiet ze specjalnego zbiornika umieszczonego w przestrzeni kosmicznej.

Niebezpieczeństwa kosmosu

groźące człowiekowi:

- komety
- meteoryty
- promienie kosmiczne
- utrata wagi
- utrata zmysłu orientacji
- wyczerpanie fizyczne
- nie.

Starek kosmiczny o napędzie atomowym.

Na pokładzie pierwszej rakiet międzyplanetarnej wyrusza zwierzęta.

Schemat radzieckiej rakiety 3-stopniowej, która została użyta do wystąpienia „spuśnika”. 1. Satelita; 2. Początek trzeciego członu rakiet; 3. Mechanizm sterowniczy i napędowy; 4. Skroplony tlen; 5. Paliwo; 6. Początek drugiego członu rakiet; 7 i 8. Pompa karburatora i turbina; 9. Silnik trzeciego członu; 10. Skroplony tlen; 11 i 12. Paliwo; 13. Pompa karburatora; 14. Paliwo; 15. Turbina; 16. Silnik drugiego członu rakiet; 17. Konec drugiego członu; 18. Tien skroplony; 19. Paliwo; 20. Wtryskiwanie paliwa; 21. Wtryskiwanie tlen; 22. Wtryskiwanie tlen; 24. Paliwo; 25. Pompa i turbina; 26. Silnik pierwszego stopnia rakiet; 27. Lotki kierunkowe.

Rakiet międzyplanetarna opuściła Ziemię.

Skąd my się znamy to hasło wielkiego konkursu Centrali Wynajmu Filmów i „8 strony”

1

3

2

4

PROJEKCYJNY DO DZIECIĘCYCH
FILMÓW

ORAZ 100 (słownie: STO) NA-
GROD POCIESZENIA.

A teraz kilka szczegółów o konkur-
sie. Ojcz zaprezentujemy w nim 16
zdjęć najbardziej popularnych i zna-
nych z ekranu aktorów radzieckich.
Skąd my się znamy — takie pytanie
powinien sobie postawić każdy ucze-
sinek konkursu. Gdzie widziałem te-
go aktora i jak on się nazywa? Ta-
kie będzie bowiem zadanie konkur-
sowe. W czterech numerach „Gazety”
zamieścimy po cztery zdjęcia akto-
rów, a obok tego tytuły filmów, w
jakich oni występowali. Trzeba po-
patrzeć na zdjęcie, wysilić pamięć,
sięgnąć do zaszytki „filmu”, czy
„ekranu” i wpisać do kuponu jakie-
go aktora przedstawia zdjęcie i w
jakim filmie on grał. Kupon konkur-
sowy zamieścimy na końcu konkur-
su, razem z czwartym kolejnym za-
daniem. A oto zadanie pierwsze:

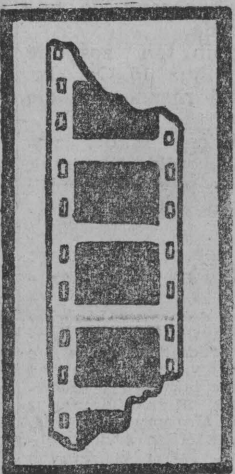
Aktorzy, których zdjęcia zamiesz-
czamy poniżej występowali w fil-
mach: „Taras Szewczenko”, „Czer-
dieski pierwszy”, „Jedenastka z
naszej ulicy”, „Szeregowiec Brow-
kin”.

Przypominamy, że rozwiązanie te-
go pierwszego zadania należy zacho-
wać i wpisać na kupon, który za-
mieścimy wraz z ostatnim, czwartym
z kolei zadaniem.
(O rozstrzygnięciu konkursu dla
poetów czytaj na str. 7).

ROZRYWKI wmyślone

REDAGUJE ZOFIA SOWULEWSKA
Zadanie Nr 8

Czwórnanagram rebusowy

Przez odpowiednie przesła-
wienie liter z podanego rysun-
ku należy ułożyć cztery wyra-
zy o literach początkowych:
K. S. K. S.
Rozwiązania należy nadsyłać

Rozwiązanie zadania Nr 6

Wybieranka literowa: Stata
prenumerata zapewnią regular-
nie otrzymywanie „Gazety Bia-
łostockiej”.
Kalambur: 1. Augustów.
2. Białystok.
Za prawidłowe rozwiązanie
zadania nr 6 nagrody książko-
we otrzymują: E. Dąbrowski i

do dnia 13 listopada włącznie
na adres: Redakcja „Gazety
Białostockiej”, Białystok, ul.
Kilińskiego 15 z zaznaczeniem
na kopercie „Rozrywki umy-
słowe”.

Natalia Białawska z Białego-
stoku oraz Zbigniew Jurek z
Suwałk, Stanisław Szoka z Ró-
żanogostoku i Barbara Kozłow-
ska ze wsi Borki, w pow. Gra-
jewskim.
Czytelnikom zamieszczone
nagrody wysłamy pocztą, na-
tomist miejscowych prosimy
o odbiór w redakcji.

Motławię

Moc produkcyjna przedsiębiorstwa mlecznego obwołu Sumskiego nie uadga 14. WZO-
siem hodowli zwierząt rzeźnych.

— Niestety, przerobić możemy tylko jedną przednią nogę, a resztę w następnym kwartale.
Na zebraniu

— Następny problem — o więzi z naszymi. Proszę kierow-
nictwo o pozostanie, a reszta może opuścić salę.

To jest pomnik naszej sąsiadki, ona umarła z ciekawości.

★ CIEKAWOSTKI ZE ŚWIATA ★ CIEKAWOSTKI ZE ŚWIATA

Realizm w sztuce

Ofiarą zbyt dosłownie pojętego
realizmu w sztuce stał się austria-
cki aktor Hans Jaeger. W czasie pre-
mier sztuki Anouilha „Próba” (w
wiedeńskim Teatrze Akademickim)
otrzymał on z ręki swego kolegi-
aktora tak przekonywający politzek, że
z ucha, w którym nastąpiło uszko-
dzenie błony bębenkowej, polda się

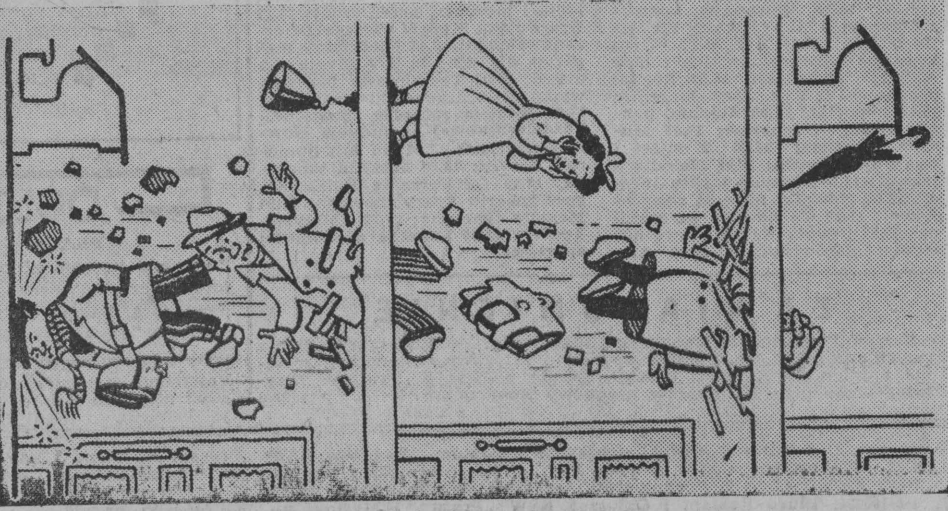
Statystyka ponura

W roku 1956 w Stanach Zjedno-
czonych wykonanych zostało 65 wy-
roków śmierci: 53 osoby skazano za
morderstwo, 12 za gwałt i jedną za
kłamperstwo. Najmłodszy wyroków-

przypadła na stany Missisipi, Flory-
da, Texas, Georgia i Nowy Jork.

Robacze

Uwaga urzędu pocztowego w Gre-
senhall (Anglia) na doręczonym do
uszkodzonym stanie liście narzeco-
nego do ukochanej: „Nadgrzyziona”
„rzynce pocztowej przez ślimaka”
(AR)

— Nie wiedzie się komisji przyjmującej no-
we szkoły — i w tej klasie uwadza ona
z trzaskiem.

Wśród budowniczych sz.: oiy